

פחד דוד

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוו"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוו"ן רבי חיים פינטו זיע"א

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 6:14 | 6:30 | 6:23 | 6:34

מוצאי שבת 7:25 | 7:27 | 7:27 | 7:26

רבינו תם 8:05 | 8:03 | 8:03 | 8:05

משכיל לדוד

הזכרת זכות אבות בימים הנוראים

יתברך, ללמדך שאהבת ה' עמדה בראש מעייניהם והיא זו שהנחתה אותם בכל דרכם.

אברהם אבינו הזדרז לקיים את רצון קונו, כדכתוב (בראשית כב, ג) "וישכם אברהם בבוקר ויחבוש את חמורו", דהיינו שלא המתין שעבדיו יחבשו את חמורו עבורו, אלא משום שמצות ה' היתה חביבה עליו, השכים מוקדם בבוקר וחבש את חמורו לבדו כדי להזדרז במצוה. זוהי גדלותם של האבות שלעמדתם שהיו קשורים אחד בשני, אהבת ה' היא זו שעמדה לנגד עיניהם והנחתה אותם בדרכם, משום שבסיס אהבתם ההדדית היה יראת שמים ומילוי רצון ה' יתברך.

האבות הקדושים הגיעו למדרגה הנשגבה של ידיעת ה' והכרתו, בבירור נפלא עד שהתאמת אצלם העניין של "אין עוד מלבדו" (דברים ד, לה) וכל זאת בדור שהיה כולו מלא בעבודה זרה עד שהיו עובדים אפילו את העפר המונח על כפות רגליהם (עי' בבא מציעא פו, ב). את אותה זכות אבות שהיתה בהם, גם מידת בין אדם למקום וגם מידת בין אדם לחברו, אנו מעוררים בימי הרחמים והסליחות מתוך תפילה ובקשה שזכות האבות תעמוד לנו להיטהר מעוונותינו.

בימים הנוראים חייב אדם לתקן את מעשיו לא רק בדברים הנוגעים לבין אדם למקום, אלא יש לו לנצל את השפעת הקדושה הבאה ממציאיות ה' בקרבנו לצורך תיקון הדברים הנוגעים גם לענייני בין אדם לחברו. עלינו לדעת שבעניינים שבין אדם לחברו, כוחו של היצר הרע גדול עד מאוד ומנסה בכל מאודו למונע מהאדם לתקן דברים אלו. שהרי בעוד ובעניינים הנוגעים לבין אדם למקום יצר הרע יכול לשתוק ולהעלים עין, הרי שבעניינים שבין אדם לחברו מתעורר היצר הרע באדם ומכשילו פעם אחר פעם, מתוך ידיעה שהקב"ה מוחל על כבודו אך אינו מוחל על כבוד בריותיו, ומשום כך סופם של חטאים אלו לקטרג בראש.

דרכו של היצר הרע לטשטש את עיני האדם ולסמא אותן, הוא גורם לו לחשוב שלא פגע כלל בחברו ולחברו אין כל הקפדה עליו. ומתוך שהיצר מעוות את המציאות ומציג אותה באופן שונה, ממילא אין האדם חש שעליו לשוב בתשובה וממשיך להחזיק בידו את אלו העוונות. ואף אם חזר בתשובה בדברים שבין אדם למקום - תשובתו חסרה ואינה מושלמת עד שיתקן גם את העניינים שבין אדם לחברו.

בעל התניא מסביר באריכות בספריו הקדושים, שהקב"ה בירידתו אל עם ישראל בימי הרחמים והסליחות דומה הוא למלך שמקום מושבו בארמון הנמצא בעיר, וכל הרוצה לראותו מזמין את עצמו לאזור המשקיף אל גינת המלך על מנת שיוכל לחזות בזיו פניו. אולם ישנם ימים מיוחדים בשנה בהם המלך יוצא מארמונו והולך אל השדה, על מנת שאף אלו הנמצאים בריחוק מן העיר יוכלו לראותו.

כך גם הקב"ה מצוי בקרבה לבניו במשך כל השנה כולה, וכל הרוצה לשוב אליו בתשובה רשאי לעשות זאת. עם זאת, בימים הנוראים הקב"ה מתקרב לבניו קירבה יתירה, על מנת שגם אלו המצויים בשדות, דהיינו אלו המרוחקים ממנו בכל ימות השנה כולה, יוכלו לשוב אליו בהתקרב ימי הדין.

"וישבת עד ה' א-להיך ושמת בקולו ככל אשר אנכי מצוך היום אתה ובניך בכל לבבך ובכל נפשך" (דברים ל, ב)

בימים הנוראים מגיע האדם לידי הכרת האמת, ומתבררת אצלו ידיעת ה' עד שמוכרח הוא לחזור בתשובה ולשוב אל ה' אלוהיו. ומקובלנו שבימים הנוראים - ראש השנה ויום הכפורים, רוח ה' מרחפת מעל בני ישראל, ויש בכוחה להשפיע על האדם ולעוררו לתשובה בבחינת "עורו ישנים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם" (רמב"ם תשובה ג, ד). כמו כן אותה רוח ה' המרחפת בימים הנוראים עוזרת לאדם להיטהר ולהתנתק מחטאיו, ולא די שמעוררת אותו לתשובה אלא אף מסייעת בידו בפועל להתנתק מעונו.

משל למה הדבר דומה, לאדם שנדבק בגופו טיט ורפש ולצורך ניקוי עצמו צריך ליטול מים וסבון ועל ידם לנקות את גופו. וככל שהלכלוך רב יותר, כך גם העבודה הנדרשת מרובה בהתאם. כך גם אדם שפגם בגופו על ידי חטאים ועוונות, הרי שלכלך את גופו רוחו ונפשו וכיצד יוכל לעמוד לפני הבורא ברוך הוא. והגם שיעשה תשובה גדולה, עדיין יישאר בו הרושם מאלו החטאים. אולם בזמן שהקב"ה מכיר ורואה ברצונו של האדם להתקרב אליו ולשוב בתשובה שלמה לפניו, הרי הוא חותר לו חתירה תחת כסא הכבוד לצורך קבלת תפילותיו, ומתוך כך שהקב"ה חותר לאדם חתירה תחת כסא הכבוד, יוצאת ממקום זה הארה גדולה, על מנת שתפילת השב בתשובה תתקבל לפני הקב"ה מבלי שמלאכי החבלה יחבלו בתפילה זו וימנעו מהקב"ה לשומעה ולקבלה.

והמתבונן יראה שזוהו חסד עצום של הקב"ה כלפי בריותיו, שעל אף שחטאו ופשעו לפניו הוא אינו סוגר דלתותיו בפניהם, אלא אדרבה, עוזר להם להתנתק ולהיטהר מעוונותיהם בכך שמבטל את כוחם של מלאכי החבלה לבל יעוררו קטרוג. בשעה שתפילת האדם מתקבלת אצל הבורא, הוא מתנתק מעונו ודומה באותה עת לתינוק שנולד שלא טעם טעם של חטא, ולאשה שטבלה במקווה טהרה ונטהרה מדם נידותה.

ובימים הנוראים הקב"ה מקל על האדם לשוב בתשובה לפניו בכך שהוא נמצא בקרבנו ובקלות יכול הוא להיות מושפע מאוירת הקדושה, ומתוך השפעה זו יתעורר לה' אלוהיו ויחפש את קרבתו. כמו כן ימי החגים משופעים בזכות אבות העומדת לימין השבים בתשובה. ובפרט מזכירים אנו את זכות עקידת יצחק אשר ממנה לומדים על אהבת ה' האמתית שהיתה לאברהם אבינו וליצחק בנו. אותם אבות קדושים היו כל כך קרובים לה' יתברך, עד ששום דבר גשמי לא חצץ ביניהם והיו מוכנים אף למסור את נפשם עבור קדושת שמו.

כתוב (בראשית כב, ח) "וילכו שניהם יחדיו", ומבארים המפרשים שלשון זו באה ללמדנו שמידת מסירות הנפש היתה קיימת ביצחק אבינו כפי שהיתה קיימת באברהם אבינו, שאף הוא עצמו היה מוכן למסור נפשו ובלבד שיוכל לקיים את רצון ה'. כמו כן לשון זו מעידה על האהבה הרבה שהיתה קיימת בין אברהם ליצחק, אותה אהבה אשר ליכדה אותם באהבת ה' יתברך עד אשר הגיעו למצב של הקב"ה אורייתא והאבות הקדושים חד הם.

דוקא משום אהבת אברהם ויצחק אנו למדים על גודל מסירותם כלפי הבורא, שעל אף שהיו קשורים זה לזה בנימי נפשם, היו מוכנים הם להיפרד זה מזה כרצון ה'

הילולא דצדיקא

- כג - רבי אורי 'השרף מסטרעליסק'
- כד - רבי ישראל מאיר הכהן בעל ה'חפץ חיים'
- כה - רבי בנימין יהושע זילבר
- כו - כ"ק מרח"ק רבי חיים פינטו הגדול זיע"א
- כז - רבי יהודה זאב ליבוביץ
- כח - רבי סעדיה חמיו של מהר"ח ז"ל
- כט - רבי שלמה אמאריליו מו"ס 'שו"ת כרם שלמה'

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: mld@hpinto.org.il

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר
הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

חלות עגולות לראש השנה

מי מבין הקוראים שרשימת הקנייות לכבוד שבת מסורה בידיו, בודאי הבחין שהחלות שנאפו השבוע משונים הם בצורתם. כל מאפיה מכובדת וזכרת לשנות את צורת החלות מערב ראש השנה ולאפות חלות עגולות במהלך חודש תשרי.

יתכן והאופים או בעלי המאפיות אינם יודעים מדוע ומה טעם המנהג, אז לטובת האופים והסועדים נעמוד בשורות הבאות על עיקרי המנהג וטעמו.

ראשית נציין שלצורת החלה הקלאסית, יש מקור מובהק בספרים הקדושים. כידוע, מנהג ישראל בכל שבתות השנה ובי"ט לעשות חלות מוארכות לכבוד שבת וי"ט, והטעם לכך כתב הש"ה הק', שאופים החלות במשך השנה בצורת ו', כדי להשלים את שם הוי"ה בעת הבציעה, לפי שחתיכת החלה שבוצעים היא בצורת יו"ד, וה' אצבעות שתי הידיים הן שני ההי"ן, והחלות הן כדמות ו'.

לטעם זה מצא בעל ה'דברי חיים' מצאנו זצ"ל, רמז לדברי הפיוט שאומרים בזמירות לליל שבת קודש 'בווין תתקטר'.

ובשם הרה"ק מראפשיץ זצ"ל מובא בספרים, שלאחר החורבן כשפסק לחם הפנים תיקנו אנשי כנסת הגדולה שכל אחד מישראל יעשה לשבת שתי חלות שיהא אורכן יותר על רוחבן כצורת שני ווי"ן, נגד הסוד של י"ב חלות של לחם הפנים שהן גם כן וא"ו כנגד וא"ו.

אמנם יש בקהילות הספרדים שנהגו בכל ימות השנה לאפות חלות עגולות לשבת, זכר למן שהיה עגול.

אכן מראש השנה עד אחר הושענא רבא, מנהג ישראל לאפות חלות עגולות דווקא, כמו שכתב בספר 'טעמי המנהגים' (ליקוטים אות קפג) עפ"י מה שכתב בשו"ת מהר"י אסאד (או"ח קנז) לבאר מה שנהגים בפסח לעשות מצות עגולות, שהיה בזמן ההוא חוק המצרים לעשות הלחמים שלהם מרובעים ומשולשים לפי ריבוי האלוקות שהאמינו, וכדי להרחיק מחוקות התועבות של המצרים עשו ישראל ההיפך מהם ועשו לחמיהם עגולים המורה על האחדות, ובראש השנה שאז הוא עיקר הזמן שממליכים את המלך יחיד ומיוחד וכן משך כל החודש העדיפו לאפות חלות עגולות, וכן היה המנהג בערי אשכנז.

בשם ה'חתם סופר' זיע"א, הובא שעושים כן לסימן טוב, כי דבר עגול אין לו קץ וסוף והוא לסימן טוב לאריכות ימים בלי קץ ובלו"סוף. ויש צדיקים שאמרו שעושים כן כיון שחלות עגולות הם כעין צורת כתר לרמז מה שאומרים 'זיתנו לך כתר מלוכה'.

ישנם קהילות שנהגו גם בשבתות שבוודאי תשרי לאפות חלות עגולות מטעמים אלו, אך בכמה קהילות מישראל היו נוהגים בשבתות אלו לאפות חלות כבשאר שבתות השנה.

ועוד בענין זה; יש שנהגו לאפות חלות עגולות רק לראש השנה וערב יו"כ והושענא רבה, ואילו בשבת שובה ובחג הסוכות ושמיני עצרת היו עושים כבכל שבת, וכן המנהג בחסידות בעלזא.

מלבד זאת מצאנו עוד מנהגים בצורת אפיית החלות לכבוד ראש השנה; יש שנהגו לאפות לראש השנה חלות בצורת ציפורים, כמובא בספר 'תורת אמת' שעושים כן לסימן שהשי"ת יגן וישמור אותנו כמו שכתוב בפסוק (ישעיה ל, ה) "כציפורים עפות כן הן צבאות". ובחסידות 'סקווירא' המנהג לעטר את החלות העגולות עם קשר בצורת ציפור.

ויש שנהגים לעשות חלות כמו סולמות, לפי שבראש השנה דנים כל אחד - מי יעני ומי יעשר מי ישפל ומי ירום, ומובא במדרש תנחומא שהקב"ה עושה סולמות ברקיע, את זה הוא מעלה ואת השני הוא מוריד, לכן עושים סולמות לרמז על זה (מטעמים' עמ' לג). ויש אומרים שטעם המנהג הוא לסימן שיעלו התפילות למעלה לאבינו שבשמים, וכן מובא ב'מנהגי בית אליק' שהיו נוהגים לאפות ב' חלות, אחת בצורת ציפור ואחת בצורת סולם.

מזוזה ללא תזוזה

באחת הפעמים שבהן שהיית בארצות הברית, בא לפני יהודי וסיפר לי על תופעה מוזרה המתרחשת בביתו - המזוזה אשר נתונה בפתח הבית - כמה שקיבעו אותה למקומה על המשקוף, בכל זאת היא נופלת לארץ ולא ניצבת במקומה. ובכל פעם שמשבים אותה למשקוף, תיכף ומיד היא נופלת שוב.

לשמע התופעה המשוונה ביקשתי להגיע לביתו ולקבוע את המזוזה בעצמי, וכך עשיתי. הגעתי לביתו של היהודי וחברתי את המזוזה למקומה בפתח הבית, תוך שאני מודא שהמזוזה אכן מחוברת כראוי למשקוף הבית.

לאחר מכן מסרתי דרשה באותו בית, כשלתע נשמע רעש מכיוון הדלת, וכשמיהרנו כולנו למקום - גילינו כי שוב נפלה המזוזה.

הרמתי את המזוזה מהארץ וגיליתי שחתיכת עץ מן המשקוף דבוקה אליה, ומשמע שהמזוזה הייתה מחוברת למשקוף בחוזקה. לפיכך התפלאתי עוד יותר. אם המזוזה הייתה מחוברת חזק כל כך למשקוף עד שתלשה חתיכה ממנו, כיצד זה נפלה לארץ?

למרות שלא הייתה לי תשובה לדבר שבתי וקבעתי את המזוזה על גבי המשקוף

במה מפטירין

הפטרת השבוע: "שוש אישי בה". (ישעיה סא)

הקשר לשבת: הפטרה זו היא הפטרה השביעית והאחרונה משבע שבתות של נחמה שמפטירין החל משבת שלאחר תשעה באב.

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

ואוהביו כצאת השמש

אם על ידי מניעת הספור לא יגיע לו היזק ממון, רק שיחרפוהו עבור זה, בודאי אסור, ואין לו לחוש לזה כלל, וידע כי עבור זה יהיה נחשב מאוהבי ה' יתברך, ופניו יאירו כאור השמש, כמו שאמרו חז"ל "הנעלבין ואינם עולבין, שומעין חרפתן ואינם משיבין וכו', עליהן הכתוב אומר: ואוהביו כצאת השמש בגברתו".

מִן הָאוֹצֵר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

מדוע איננו מפחדים מיום הדין?

שמעתי בשם מרן הרב שך זצ"ל, שפחד יום הדין הוא משום העובדה שאנו ניצבים ועומדים לפני הקב"ה, ולא רק מעצם הדין. ולכאורה קשה, אם מעצם העמידה לפני הבורא יש לפחד, מדוע כל השנה אין אנו מפחדים מעמידתנו לפני הקב"ה, ושואל איננו מקיימים בעצמנו את הנאמר (עי' ברכות כח, ב) "דע לפני מי אתה עומד".

חז"ל אומרים (ויק"ר כט, א) שהיום בו נברא העולם הוא כ"ה באלול, ולעומת כן האמור "אתם ניצבים היום" מתייחס ליום ראש השנה. ואם כן קשה מדוע אנו אומרים "היום הרת עולם" ביום ראש השנה, הלא הקב"ה החל לברוא את העולם בכ"ה באלול ולא בראש השנה.

והביאור בזה, כי עיקר הבריאה ותכליתה הם בעבור האדם, ולולא מציאות האדם, הקב"ה לא היה חש לברוא את העולם. האדם הוא בבחינת עולם ומלואו ולכן צריך האדם להרגיש בכל יום שבשבילו נברא העולם. נמצא אם כן שהאמור "היום הרת עולם" מתייחס לבריאת האדם שנברא בראש השנה ואשר בשבילו נברא העולם.

פרשיות נצבים וילך הסמוכות הם זו לזו, ולכאורה סותרות הם במהותן האחת את השניה, 'נצבים' באה לבטא עמידה יציבה ללא תזוזה, ואילו 'וילך' באה לבטא הליכה ותנועה. ונראה שלמעשה מהותן של פרשיות אלו אינה סותרת, אלא אדרבה משלימות הן זו את זו. לאחר שבני ישראל ניצבים בדין לפני ה', הקב"ה מוליך כל אדם בדרכו על פי מעשיו. אם האדם הקפיד ללכת בדרך התורה והמצוות, אזי הקב"ה מוליכו בדרך הטובה והברכה, אך אם חלילה האדם חטא כנגד ה', הקב"ה מוצא לנכון להוליכו בדרך הצרה והקללה.

מובא בגמרא (ברכות כח, ב) שרבן יוחנן בן זכאי בכה לפני מותו בכייה גדולה. וכששאלוהו תלמידיו - "רבנו, מפני מה אתה בוכה?", השיב להם "רואה אני שתי דרכים עומדות לפני, האחת מובילה לגן עדן והאחת מובילה לגיהנום, ואין אני יודע באיזו דרך יוליכו אותי". רבן יוחנן בן זכאי היה מגדולי הדור באותם ימים וכל ימיו היה עסוק בעסק התורה, אך למרות כן לא חש בטוח בעצמו, ועד רגעיו האחרונים חשש באיזו דרך יוליכו אותו, בדרך המובילה לגן עדן או שמא בדרך המובילה לגיהנום.

ואם רבן יוחנן הענק שבענקים חשש לעתיד לקרות עמו בעולם האמת, מה נאמר אנו הקטנים ומה נדבר. ובכדי שנחוש את יראת הדין בעולם האמת, הקב"ה הקדים והביא לנו את ימי הדין בעולם הזה, על מנת שנרגיש ולו במעט עד כמה גדולה חרדת הדין. וכאמור, חרדת יום הדין היא לא רק מן הדין עצמו אלא מעצם העובדה שאנו עומדים לפני ה'. חרדה זו צריכה ללוות אותנו לא רק ביום הדין עצמו אלא בכל יום מימות השנה. נוכל לחוש בפחד זה מתוך כך שנקיים בעצמנו את האמור (תהלים טז, ח) "שויתי ה' לנגדי תמיד".

פניני הפרשה

המספר מְסַפֵּר את אמיתותו

"אתם נצבים היום" (דברים כט, ט)

רש"י מצטט מדרש אגדה "למה נסמכה פרשת אתם נצבים לקללות, לפי ששמעו ישראל מאה קללות חסר שתיים, חוץ ממ"ט שבתורת כהנים הוריקו פניהם ואמרו מי יוכל לעמוד באלה".

בספר 'דברי שאול' מבואר שהמספר ענין מאה חסר שתיים, ומ"ט קללות, הוא העיקר בתוכחה, שהרי אם מזהירים מישהו שיקבל מכות בלי כנות את המספר, או שקוראים במספר עגול חמשים או מאה, יש להניח שהמספר אינו מדויק, לשון גוזמה, ואין קץ וגבול להורדה ולויתור, אבל אם נוקבים במספר לא עגול, אז ניכר שהוא מדוקדק וקבוע.

ולכן כיון ששמעו מאה חסר שתיים ומ"ט קללות, ראו שזה מספר מדויק, ולכן הוריקו פניהם.

העיקר הלב?

"והתברך בלבבו לאמר שלום יהיה לי כי בשרות לבי אלך" (דברים כט, יח)

דברים אלו, מזהיר בעל ה'כתב סופר', יש בהם מוסר אל האנשים שהם טובים לבריות ורעים לשמים, וכשמוכיחים אותם על עבירות שבין אדם למקום אומרים שדי להם במה שיש להם "לב טוב" לרחם על הבריות.

וזה והתברך "בלבבו", היינו בלבו הטוב יתברך במה שיש לו לב רחמן לכן יאמר אף כי בשריות לבי אלך, ואעשה כל רעה שבעולם בכל זאת שלום יהיה לי, אבל באמת לא יאבה ה' סלוח לו, ויענישו על העבירות ויתן לו שכר על המצות, כי אין מצוה מכבה עבירה, וכן להיפך.

משה לא המתין שבני יבואו אליו

"וילך משה וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל" (דברים לא, א)

המפרשים עומדים על השאלה מדוע מדגיש הכתוב שמשה הלך לבני ישראל? ובכלל מדוע בני ישראל לא כיבדו את משה והלכו הם אליו?

רבי שמעון חאזי זצ"ל, מבאר בספר 'נועם שיח', שמאחר וידעו ישראל שמשה צריך למסור להם את התורה שיש בה תרי"ג מצוות, ועדיין לא נמסרו להם מצות הקהל ומצות כתיבת ס"ת, לכן לא רצו ישראל ללכת למשה לקבל את שתי המצוות האחרונות כי הם חששו שבוזה יסיים משה את תפקידו בעוה"ז.

אכן משה רבינו לא רצה לעכב את כניסתם לארץ, לכן הלך הוא אליהם ללמדם את שתי המצוות האלו ולהשלים בזה את התרי"ג מצוות.

ההכרעה בסופו של דבר בידי המנהיג

"כי אתה תבוא את העם הזה אל הארץ" (דברים לא, ז)

"משה אמר ליהושע זקנים שבדור יהיו עמך, הכל לפי דעתך ועצתך, אבל הקב"ה אמר ליהושע "כי אתה תביא את בני ישראל אל הארץ אשר נשבעתי להם" תביא על כרחם, הכל תלוי בך, טול מקל והך על קדקדן. דבר אחד לדור ולא שני דברים לדור" (רש"י).

הקשה רבי אלחנן וסרמן הי"ד, היאך שינה משה רבינו בדבריו ליהושע את לשון הדברים שנמסרו לו מפי הגבורה?

והוא משיב על כך: באמת שני הדברים צודקים. כי זה ודאי שמנהיג הדור צריך לשמוע דעתם ועצתם של הזקנים והחכמים, ואסור לו להסתמך מראש רק על דעתו בלבד. אולם אחרי ששמע את כל הדעות של יועציו צריך שתהא ההכרעה למעשה מסורה בידו בלבד.

יריעה מיוחדת לרגל יומא דהילולא של הגאון הצדיק המלובן רבינו חיים פינטו (הגדול) זיע"א, ביום כ"ו לחודש אלול

חלפו מספר שנים, ולקונה הדירה נולד בן בשעה טובה ומוצלחת. הפרווה לא היתה מצויה בכיסו באותה שעה, והוא לא ידע מהיכן ישיג את צרכי הסעודה של ברית המילה. וכאלו לא די לו בזאת, גם רהיטים לא היו לו בביתו, עליהם יוכל לארוח את המזומנים לסעודת הברית.

אבי הבן הסתובב בביתו ופניו נפולות. ומבלי משים רגליו הובילו אותו אל השוק המקומי. בכיסו היו שני ריאלים (מטבע מרוקאי) שלא היה בהם כדי להשביע את הארי. אלא שהוא שם את מבטחו בהשי"ת, והתפלל אל ה' שיעזרוהו בעת צרתו וישלח ממרום את שיעותו.

בהגיעו לשוק, בעוד הוא מסתובב עגום ועצוב, חלפה על פניו אשה מקומית כשהיא מובילה חמור העמוס בעשב ריחני. בשני הריאלים שהיו לו הוא קנה ממנה את כל העשב, וכך חזר לביתו עם מטען העשב שרכש מהאשה.

באותה עת ששב לביתו שהה שם אחיו, והוא, בראותו את העשב, ידע כי אחיו עשה עסקה טובה ביותר, שאף הוא לא מודע לה; שוויו של עשב זה היה פי עשרות מונים ממה שהאח שילם עבורו בשוק. האח נטל מיד את העשב, רץ אל שוק הבשמים, ושם מכר אותו בדמים מרובים. אחר כך מיהר לשוב אל בית אחיו העני, אבי הבן, וצורו הכסף בידו. אבי הבן קיבל מאחיו את הכסף, ומיד רץ אל השוק כדי לקנות את כל צרכי הסעודה. גם רהיטים קנה בכסף, ועדיין נותר לו כסף רב, בו החל לתפוח עסק.

ה' היה בעזרו, והוא הלך מחיל אל חיל, עד שעסקיו פרחו ביותר, והוא הפך לעשיר מופלג.

כל אותה עת, עקב אחריו שכנו העשיר (זה שבזמנו מכר לו את הדירה). וכאשר ראה כי הפרווה מצויה בכיסו והוא התעשר, חשב לעצמו: הנה הגיע הזמן לפרוע את החוב, את השטר המזויף. הוציא העשיר את השטר ממקום מחבואו, הלך עמו אל כ"ק רבי חיים זיע"א, כדי לתבוע לדין את שכנו.

השכן נדהם מעצם הגשת התביעה השקריה, והוא טען בפני הרב, כי מעולם לא היה לו כל עסק עם שכנו העשיר. הוא לא לווה ממנו כספים ולמעט רכישת הדירה, אף פעם לא היה לו איתו כל משא ומתן כספי.

רבי חיים זיע"א הררה בלבו מספר רגעים; זה מראה שטר ואומר שכני חייב לי, וזה אומר לא היו דברים מעולם. ומה עושים?

"דינו לבוקר משפט". פנה כ"ק רבי חיים זיע"א אל שניהם בלשון המקרא, ואמר להם: "לכו עכשיו לבתיכם ושובו אלי מחר בבוקר, אז אפסוק את הדין".

עם בוקר הגיעו שני השכנים אל כ"ק רבי חיים זיע"א. העשיר בשלו: יש בידי שטר שהוא חייב. והשני מכחיש; לא היו דברים מעולם.

כ"ק רבי חיים זיע"א ביקש מהעשיר: "תן לי את השטר, ואני אבדוק את כשרותו בתוך ארון הקודש. והיה, אם למחר יופיעו על השטר נקודות - הרי נכונים דבריך, והוא חייב, אבל אם ימחק הכתב מהשטר והוא יישאר חלק - הרי שצודק שכנך, ואתה משקר, כי מעולם לא נכתב שטר זה ביניכם".

וכך הוה. כ"ק רבי חיים זיע"א הניח את השטר למשמרת בתוך ארון הקודש. למחרת, שוב הופיעו שני בעלי הדין לפני הרב. הרב הוציא את השטר מארון הקודש והראה אותו לשניהם, והנה הוא חלק!

"לכן הוא טהור הוא - אמר כ"ק רבי חיים זיע"א לעשיר הזייפן. האיש השני טהור, ואילו אתה זייפת את השטר כדי להוציא ממנו כסף במרמה. תתוודה על חטאך ותודה באשמה, אחרת תקבל עונש מן השמים תיכף ומיד".

ואמנם, העשיר הודה באשמה בפנים נפולות, ומאו לא ניסה יותר להטריד את שכנו.

חברותא בלימוד התורה, בשראפי שאכין כוס משקה גם לאורח שהצטרף אליו ללימוד התורה". וכך עשה. הוא הכניס לחדרו של הרב שתי כוסות שתייה.

לאחר תפילת שחרית, קרא כ"ק רבי חיים זיע"א למשמשו רבי אהרן, ושאל אותו בפליאה: "רבי אהרן! אמור נא לי, מדוע שינית הלילה ממנהגך, והכנסת לחדרי שתי כוסות במקום כוס אחת?"

"שמעתי - השיב לו רבי אהרן - שכבוד הרב מדבר עם מישהו, וחשבתי לכבד גם את האורח במשקה חם".

הצדיק רבי חיים זיע"א נענע את ראשו בשתיקה, הביט על רבי אהרן כשהוא אחוז בשראפי קודש, ואמר לו: "אשרך בני. אשרך רבי אהרן. אשרך שזכית לשמוע את קולו של אליהו הנביא. זה היה הקול השני ששמעת הלילה".

"דע לך, הוסיף רבי חיים זיע"א וצויה על רבי אהרן אבן-חיים: כי אני גוזר עליך, שלא תגלה לאיש את העניין הזה".

רבי אהרן קיבל על עצמו את גזירת הצדיק, ובמשך שנים רבות שמר את מצות הרב ונצר את הדברים בלבו. על אף שהיה עו רצונו לספר ולפרסם את גדולת הצדיק שזכה לגילוי אליהו הנביא זכור לטוב וללמוד עמו בחברותא בכל לילה, אך חזקה עליו מצות רבו והוא לא גילה שמץ של דבר וחצי דבר ממה ששמעו אזונו.

כשהגיעה שעתו של כ"ק רבי חיים זיע"א להסתלק מן העולם, חש רבי אהרן כי הנה הגיעה השעה לספר את הסוד המופלא למקורבי הרב - על גילוי אליהו הנביא במשך טוב, שלמד בחברותא עם כ"ק רבי חיים זיע"א. ובשבתו עם חברים מקשיבים, ביקש רבי אהרן אבן-חיים לספר על גדולת הצדיק ונפלאותיו, תוך שהוא חושף בפניהם את גזירת הצדיק ששמעה ממנו לפרסם את העובדה שזכה לגילוי אליהו הנביא זכור לטוב.

לכבוד יומא דהילולא, נספר מעשה ששמענו מפי מו"ר בנש"ק הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א.

אחד מעשירי העיר אסוריא מכר את דירתו לתושב אחר מיהודי העיר. המוכר והקונה סיכמו ביניהם את כל פרטי המכירה כדת וכדין. ולאחר שהקונה שילם בכסף מלא את מחיר הדירה, הוא נכנס לגור בה.

כעבור כמה ימים, פתח המוכר חלון מכיוון דירתו שהיתה בסמיכות לדירה שמכרה, לכיוון דירתו של הקונה, כך שהוא יכל לראות את כל מה שנעשה בדירת הקונה.

גיש אליו הקונה והתחנן בפניו בתחנונים מרובים שייסגור את החלון שפתח, שהרי הוא רוצה לשמוע על פרטיותו, מה גם שיש בזה ענין של "היזק ראייה". אולם כל הבקשות נפלו על אוזניים ערלות. המוכר לא רצה לשמוע כלל את דברי הקונה, ולא סתם את החלון שפתח.

בצר לו, פנה הקונה אל הצדיק הקדוש רבי חיים פינטו זיע"א, והזמין את המוכר לדין תורה אצל הרב. ובהגיע יום הדין, הגיעו שניהם לפני כ"ק רבי חיים זיע"א, וכל אחד מהם שטח בפני הרב את טענותיו.

כשכילו לדבר, ראה הרב בעליל כי הצדק עם הקונה, כיוון שהחלון גורם לו "היזק ראייה" לתוך ביתו. ומחמת כך ציווה הרב על המוכר שיסתום את חלונו, ולהשיב את המצב לקדמותו.

שמע העשיר את פסק הדין ופניו חפו. הוא נעלב מכך שכ"ק רבי חיים זיע"א קיבל את עמדת הקונה, וחייב אותו בדין. הוא אכן ציית לפסק הדין וסתם את החלון, אולם, ברוב רשעותו הלך וכתב שטר מזויף, שעל פיו חייב לו הקונה סכום כסף גדול, והחביא את השטר לימים יבואו.

למעלה משלוש מאות עשרים וחמש שנה חלפו מאז הסתלקותו לשמי רום של הנר המערבי, הצדיק המלובן המקובל הקדוש כ"ק רבינו חיים פינטו הגדול זיע"א. כח תורתו ועוצם קדושתו שבאו לידי ביטוי באמרי פיו הטהור, שחוללו ניסים וישועות בבחינת "צדיק גזור והקדוש ברוך הוא מקיים" - תקף גם בימינו אנו. יהודים רבים מעלים על נס את הישועות הגדולות שלהם הם זכו לאחר שהעתירו בתפילה לפני בורא עולם, והזכירו את זכותו של הצדיק המלומד בניסים כ"ק מרן רבי חיים פינטו זיע"א.

כבר לימדונו חז"ל "גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהם", ובכל שנה ושנה אנו מתוודעים לניסים ונפלאות גדולות, ישועות רבות שמתחוללות אצל יהודים מאמינים בני מאמינים, הבאים לפקוד את ציונו של הצדיק שבמרוקו, ומתפללים לקדוש ברוך הוא שזכותו של הצדיק זיע"א, תעמוד להם ותושיע אותם מכל צרה וצוקה ומכל נגע ומחלה.

"אמשיך ואעמוד לפני הקדוש ברוך הוא בתפילה לאחר מותי, כפי שעשיתי גם בחיי. לא אעזוב אתכם במוות, כפי שלא עזבתי אתכם בחיי". היו אלה דבריו האחרונים של כ"ק מרן הצדיק המלומד בניסים, רבי חיים פינטו הגדול זיע"א, לאחר שדיבר בפני חבר תלמידיו הנאמנים, בקול חוצב להבות על עבודת השם ויראתו.

שמו של הצדיק רבי חיים פינטו זיע"א, היה נערץ כבר מאות שנים בקרב יהודי מרוקו ואף מחוצה לה. שמו רוח קדשו חצו גבולות ומדברות, אוקיינוסים ויבשות. כבר מימי בחרותו, כשתפס והנהיג לעצמו חיי תורה וקדושה אותם ראה וקיבל בבית אבותיו הקדושים זיע"א. שמו התפרסם בקרב קהילות היהודים בכל ערי מרוקו, וגם הנכרים כיבדו אותו עד מאד, והתייחסו אליו כאיש קדוש פועל ישועות. שמו הגיע ויצא למרחקים, לא רק בתוך תחומי מרוקו. כי אם במדינות רבות באירופה ובמזרח התיכון. פעמים רבות היו מגיעות אליו בקשות ממרחקים, מיהודים שביקשו ממנו שיתפלל בעבורם ויבקש עליהם בדבר ישועה ורחמים.

דלת ביתו של הצדיק רבי חיים זיע"א שבמואדור, היתה פתוחה בכל שעות היממה בפני כל אחד ואחד, ללא יוצא מהכלל. בין אם הוא עני, דל או נגיד ועשיר, הצדיק השתדל ופעל עבור כל אחד ואחד שפנה אליו.

לאחר הסתלקות מורו ורבו הגאון רבי יעקב ביבאס זצ"ל, פנו אליו בני הקהילה וביקשו ממנו שימלא את מקומו של הגאון רבי יעקב ביבאס זצ"ל, ויישב על כס הרבנות במואדור. בתחילה סירב רבי חיים זיע"א לכך, אך לאחר הפצרות מרובות מצד פרנסי הקהילה היהודית, נאות רבי חיים הגדול למלא את מקום רבו הקדוש. וכך הוא הכניס את צווארו תחת עול הציבור, בענייני הכלל והפרט.

עבודת הקדוש של רבי חיים פינטו זיע"א, החלה כבר בסמוך לחצות לילה. בשעה זו היה כ"ק רבי חיים פינטו זיע"א מתגבר כארי, ומתחיל בסדר יומו בעבודת הקדוש בלימוד תורה ועבודת ה' טהורה.

באותה שעה ממש ניצב משמשו, רבי אהרן אבן-חיים, על משמרתו, משמרת הקודש, כדי לשפות כוס חמין לרבו.

לילה אחד, כך מסופר בספר "שבח חיים", שמע רבי אהרן אבן-חיים שני קולות הבוקעים מתוך חדרו של כ"ק רבי חיים זיע"א. חשב רבי אהרן בלבו: "אם הלילה יש לרב

פניני דוד ירושלים

בית המדרש פניני דוד ירושלים

הודעה משמחת!!!

כ"כ מו"ר רבי דוד חנניה פינטו שליט"א יחדש את קבלת הקהל בפניני דוד ברח' בית וגן

כ"כ נפתח בקרוב שיעור שבועי לנשים

הוספנו שיעורים בכל שעות היום בעברית ובצרפתית ובדף היומי